

JESUS, ANDINQ UWEM

John 5:1-47; Luke 7:11-16

QYQHQ UKPEP-ÑKPQ 41

Eke Mkparawa

IKQ IBUOT: “Adaña ini nte ndodu ke ererimbot, ndi uñwana ererimbot” (John 9:5).

Abasi Andikok Udño

Jesus ikoduñke ke Jerusalem, edi ama esika do ke Temple ke mme usorq ikq Abasi mmq. Ibet okqodqho ete kpukpru owo enyene ndika ke Temple ikata ke isua ndiwut mme oku idem mmq, ndien Jesus ama otim ekpeme ndinam ibet emi.

Edi ikedighe nduok-odudu inq Jesus ke ini Enye akakade Jerusalem. Enye kpukpru ini ekekpekpeme ndise mme eyedu owo emi Enye akpañwamde. Ke ini Enye akasañade edi ke mkpodiho-mmñ Bethesda, Enye ama okut owo ubuene kiet anade do emi mikenyeke owo ukpeme. Enye ama qdño ke isua edip ye efureta. Jesus ama okut ete ke enye ama qdño ke anyan ini, ndien Enye enyene mbom abaña akani owo ubuene ye ebeñe-ebeñe oro. Owo ndomo kiet iduhe emi Andinyaña nnyin mifiokke, baba eke Enye midiñwamke iduhe ke ini Enye okopde eyet eke oyomde mbom.

Jesus ama obup owo mmem-idem oro mme ikqdñke enye ndikop nsñidem. Enye ama oyom ke akpanikq, edi enye ikqdñke ite ke ekedi Jesus, anam utibe-ñkpq, emi eketiñde ikq onq enye, enye ñko ekekere ete ke Jesus eketiñ abaña utibe-ñkpq eke mkpodiho-mmñ emi ke ndusuk ini angel ekesitukde, ndien owo eke ebemde iso oduk mmñ oro ekesibq erikok. Enye ama odomo ke ediwak isua ndidi akpa owo ndiduk ke ema eketimere mmñ oro, edi oto ke ntak udño esie enye ikekemeke ndisq nsaña, ke ntre kpukpru ini owo efen ama esibem enye iso ebe oduk. Ndien akana nte enye ebet ye idorenyin ete ke iyenye ifet ke ini efen.

Edi Jesus iketiñke ñkpq ibaña mmñ emi ekemede ndikok owo kiet ke ini kiet. Jesus ama okok kpukpru mmq emi ekenimde Enye ke akpanikq, ke ini ekededi ye ebiet ekededi. Edi ñkpq mkpaidem nnyin ndikut nte ke ediwak mme owo ke mben mkpodiho mmñ Bethesda oro ikqbho erikok ke usen oro, koro ediwak mbon udño, nnan, mbuñ ye akpauben ema edu do. Okposuk ekedide ntre, Jesus ama okut esit mmq, ndusuk onyũ qdño ete ke owo efen ikoduhe ndinim Enye ke akpanikq. Jesus ikemeke ndinam ñkpq ke owo minimke Enye ke akpanikq. Ndiñ ñkpq mbaña Nazareth, obio Esie, Ikq Abasi ete: “Enye inyũ inamke ediwak utom odudu do oto ke ntak unana mbuqtidem mmq” (Matthew 13:58).

Owo ekeme ndikere ete ke owo akpana enem esit eti eti ndinim Jesus ke akpanikq man enye okqbq erikok onq idem esie, edi, edi idiok-ñkpq ke esit esie emi enye minyimeke ndisana nyak emi anamde unana edinim ke akpanikq odu. Nnyin iyekpep esisit ke ukpep-ñkpq emi ibaña se ndinim Jesus ke akpanikq qworde.

Owo emi okodude ke mkpodiho-mmñ Bethesda ama enyene esit akpanikq, enye okonyũ adara didie ke ini Jesus oyomde ndikok udño esie! Kere baña mme isua oro enye mkekemeke ndinam utom idem esie man enyene se adiade, edi ekenyenede ndidu uwem ke se mme owo ekenode enye. Ke emi enye ekeme nditoñ ntak ndu ke idem esie ikpñ nnyũ ñka ebiet eke enye amade. Jesus onqonq ediwak onyũ oyom esisit, edi ata ediwak owo esuk esesin ndin q esisit oro. Edieke mmq ekpediñode mme edidiñ emi atakde mmq ke uwem emi ke mmq ndiwñqre ñkpñ Andinyaña, ke mikam itiñke ñkpq ibaña nsinsi nsobo emi anade ebet mmq ke uwem emi ebiede!

Mme Oyom-Ndudue

Utu ke mme owo ekpema se Jesus anamde onq mmq efen, ediwak edomo ndiyom ndikut ndudue. Jesus ama qdho owo oro ete adaha ke enyñ emen mbri esie asaña. Owo oro ama enem esit eti eti ndikeme ndisaña, ye ndikeme ndibiom mbiomo, ke ntre enye ama ososq anam uyo Jesus. Edi mme Pharisee ema edu do emi mikenyeke mbom. Utu ke mmq ndidara koro owo emi okqdñode ekeme nditoñ ntak nsaña, idinyũ itñke ntak ibeñe ebeñe aba, mmq esua enq enye ke ndimen mbri esie ke Sabbath. Owo oro ikqfiokke enye emi akanamde enye okop nsñidem; enye ikqdñke ite ke Jesus ñko edi Qbñ Sabbath. Jesus ama osop ke Enye ama akanam utibe-ñkpq mfñido Esie ama, ibetke ndibq ekqm.

Edin Ekqm

Nte ededi, owo mmemidem oro ama ayarade owut se Jesus akanamde ke idem esie, sia ke ini efen ikopde ibaña enye, enye okodu ke Temple, ebiet emi enye akakade ndikqm Abasi ke ndinam enye qbho. Ama odu se ekenimde ke mbet Levi ete owo eke qbode edikok ke ndusuk udño enyene ndibine oku man anam mmq esana. Ntak edi oro ke ekpri ini ebiede Jesus okqdñode mme owo akpa-mfia duop oro Enye akanamde mmq esana ete ekewut oku idem mmq (Luke 17:14).

Ke ini Jesus okokutde owo oro Enye akanamde okop nsɔ̄nɔ̄dem ke Temple, Enye ɔdɔhɔ, “Sese, omokop nsɔ̄nɔ̄dem, kunam aba idiɔk-ɱkpɔ, mbak se idiɔkde ikan oro edisim fi.” Do ndien ke owo oro okokopde nsɔ̄nɔ̄dem ɔkɔfiɔk ete ke edi Jesus, koro baba owo efen mikemeke ndifen idiɔk-ɱkpɔ.

Mme Jew ema eyat esit koro Jesus ɔkɔkde owo mmem-idem oro ke Sabbath, edi Jesus ikebiatke ini ndidɔhɔ mmɔ ete ke mmɔ edi mme anam idiɔk. Mmɔ ekeda idem nte mmɔ emi etīnde enyin nditiene Abasi edi Jesus ama ɔdɔhɔ mmɔ: “Inyeneke ikɔ Esie nte osuk odūnde ke esit mbufo, koro mbufo inimke Enye emi Ete ɔkɔdɔ̄nde ke akpanikɔ.” Nnyin imonyūn ikut ite ndidi anditiene- Christ ɔwɔrɔ ɱkpɔ okpon akan ndinim Abasi ke akpanikɔ. Nnyin inyene ndinyene Ikɔ (emi edide Jesus) odūnde ke nnyin. Mme Jew emi Jesus eketīnde ikɔ ɔnɔ ke emi ekekere ete ke mme imɔ ima ibēne idem inɔ Obio Abasi, oro edi, mmɔ ekekam ekere ete ke imedu uwem nte ekemde ye mme Ikɔ Abasi. Edi Jesus ama ɔdɔhɔ mmɔ etīn enyin esisit enēnere ese koro ɱkpɔ ɔbɔhɔ mmɔ osop. “Mbufo edūnɔre Nwɛd Abasi, koro mbufo esede ete mme imɔ imenyene nsinsi uwem ke esit.”

Nim Ke Akpanikɔ Nyūn Du Uwem

Nnyin ke isuk ikpekpɛp ɱkpɔ ibāna mme n̄wɛd Moses emi ke esit mmɔ Abasi akanamde ēnwɔ̄nɔ̄ Messiah ɔnɔ Abraham, Isaac ye Jacob. Ke Deuteronomy 18:15, Moses ekewet: “Jehovah Abasi fo eyenam prophet eke edibietde mi, adaha ada ke otu fo ɔnɔ fi: enye ke mbufo edikop enɔ.” Moses eketīn abāna Jesus, ndien edieke mme owo oro ekenimde se Moses ekewetde ke akpanikɔ, nte mmɔ ekenyimedede ete ke imenim, mmɔ ekpekenim Jesus ke akpanikɔ. ɔfɔn adāna didie nnyin nditim mkpeme ke ndifiɔk ete ke nnyin ime nyene Ikɔ Abasi odūnde ke nnyin, ke ebade nnyin **ndikere** ete ke imenyene nsinsi uwem: Owo eke mibuɔtke idem ye Eyen idikwe uwem, edi iyaresit Abasi osuk ɔkɔbɔ enye” (John 3:36).

Jesus ɔkɔdɔhɔ, “Owo eke okopde uyo Mi, onyūn ɔbuɔtde idem ye Enye emi ɔkɔdɔ̄nde Mi, **enyene** nsinsi uwem.” Enye ama enyenyene uwem oro mi ye kpa ke ini enye ama akakpa. Oro owut nnyin ete se Jesus okotde “uwem” okpon akan edīnwɛk ibifik, edidia udia, edide idap ye edisasāna ɱkanare. Edieke nnyin minyeneke Christ ke idem nnyin, nnyin imakpāna. Edi ebe-akpa eke ɔdūde oduk ke mbre amakpa ke eyo uwem” (I N̄wɛd Timothy 5:6). Nte ededi, mmɔ emi ekopde enyūn enamde uyo Jesus, edi mmɔ emi enamde edu uwem ke spirit.

Jesus ikpɔ̄n-ikpɔ̄n ekeme ndinɔ nsinsi uwem oro. Enye ama etīn ɔnɔ mme Jew ete ke mmɔ ikekemeke ndinyene nsinsi uwem koro mmɔ mikedighe ibine Enye ndinyene enye. Jesus ke okot kpukpru owo ndidi nnyūn mbɔ uwem: “Koro Abasi akamama ererimbot ntem, tutu Enye osio ikpɔ̄n-ikpɔ̄n Eyen emi Enye obonde ɔnɔ, man owo ekededi eke ɔbuɔtde idem ye Enye okutak, edi enyene nsinsi uwem” (John 3:16). “Ami ndi usūn ye akpanikɔ ye **uwem**: owo baba kiet itieneke Ete, ibɔhɔke ebe ke Ami” (John 14:6).

Odudu Eriset Ke Mkpa

Jesus ɔkɔdɔhɔ ete ke Imɔ imenyene odudu eke akande uwem ye mkpa. “Emi esin Ete ama Mi, koro Ami nyakde uwem Mi nduɔk, man ɱkpɔtɔ̄nɔ̄ ntak mbɔ nda. Mmenyene odudu ndiyak uwem Mi nduɔk mmonyūn nnyene odudu nditɔ̄nɔ̄ ntak mbɔ uwem Mi nda” (John 10:17, 18). Ke ifet emi Enye eketīn ɱkpɔ abāna uwem obukidem Esie, edi okposuk Enye mibatke uwem ikpɔhidem nnyin mi nte akpan ɱkpɔ, Enye ɔfiɔk ete ke edi ata akpan ɱkpɔ ɔnɔ nnyin ke ntre Enye ānwānwam nditɔ̄nɔ̄ Esie. Nnyin imokut ke ukpep-ɱkpɔ emi nte Jesus ɔkɔnɔde owo unana-ūnwam ke mkpɔdiɔhɔ-mmɔ̄n Bethesda obufa uwem. Enye ama onyūn anam ebekpa Nain adara eti eti ke ini Enye akanamde eyen eren esie emi akakpade eset. Enye ama onyūn anam Lazarus eset ke mkpa koro Mary ye Martha ekeyomde Enye, ɱko man mme owo oro ekut ete ke Enye ama enyene odudu ndinam oro. Jesus ɔbɔbɔrɔ mme akam nnyin onyūn ananam ediwak ikpɔ mme utom ke ufɔn nnyin ye ke abāna ubɔ̄n Esie.

Ke ini Jesus editɔ̄nɔ̄de ntak edi, kpukpru mme Anditiene Christ emi ekande eyebuana ke Ntān-ndɔk. Mmɔ emi ema ebekpa eyetɔ̄nɔ̄ ntak edu uwem ke ini Jesus edikotde mmɔ. Jesus ɔkɔdɔhɔ, “Sia Ami ndude uwem, mbufo eyedu uwem ɱko” (John 14:19). “Ndien mmɔ emi ekpānade ke Christ eyebem iso eset: ndien eyemen nnyin emi idude uwem, emi isuhɔde, edɔk ye mmɔ ke ikpa-enyɔ̄n, man isobo ye ɔbɔ̄n ke enyɔ̄n: ntem ke nnyin ididu ye ɔbɔ̄n ke nsinsi-nsinsi” (1 N̄wɛd Thessalonica 4:16, 17). Daniel ɱko ke Akani Ediommi ama etīn abāna ini oro: “Ndien ediwak mmɔ emi edede idap ke ntan isɔ̄n eyedemere: usuk eyedemere eduk ke nsi nsi uwem, usuk ke but ye nsi nsi esuene” (Daniel 12:2).

N̄wɛd Abasi edi Ikɔ Abasi, “Ndien IKɔ akabare edi obukidem onyūn odūn ye nnyin.” Oro ekedi Jesus. “Koro kpa nte Ete enyenede uwem ke Idem Esie, suk ntre ke Enye ɔkɔnɔ Eyen ndinyene uwem ke Idem Esie ɱko.” Ke ntre edieke Jesus enyenede uwem ke Idem Esie, ndien Ikɔ edi Jesus, oro owut ete ke uwem mmɔdo ke Ikɔ oro. Jesus ɔkɔdɔhɔ, “Mme ikɔ oro ɱketīnde nnɔ mbufo edi spirit enyūn edi uwem” (John 6:63). ɔfɔn nnyin nditim mkpeme ndikop item N̄wɛd Abasi sia enye midighe obukpo n̄wɛd, edi edi odu uwem Ikɔ Abasi, emi Edisana Spirit akadade mbon Abasi usūn ndiwet.

Ema eda ekpri eyen ānwan Portugal usūn ukpono emi mikenyimeke se enye okotde N̄wɛd Abasi tutu amama. Usen kiet enye okokot n̄wɛd uto emi ɔkɔdɔ̄nɔ̄de mme ndusuk ufān eke etode N̄wɛd Abasi. Enye ama okut ukpuhɔre ini kiet. Enye ama okop ke idemesie uwem emi ekesinede ke mme Edisana Ikɔ Abasi oro. Ama ɔdɔ̄n

enye ndinyene Nwede Abasi eke esie, ndien usen kiet anam-utom Christ kiet ama ọnọ enye kiet. Biọ́n Uyo Uwem ama ọ́dọ́n enye eti eti oro ekesin enye ọ́kọ́tọ́nọ́ ndikot ibuoat ke ibuoat ọ́tọ́nọ́de ke akpa. Enye okoyom ndifiok uduak Abasi. Ke ini enye ekeedisimde Mbet Duop, onyuu okot, “Kunyene abasi efen ukoro ye ami,” ye “Kunam ediso i nkpo unọ idem fo, . . . kunuhọ unọ mmọ,” enye ama ọ́kpọ́n edu ukpono esie onyun okot Abasi man atua enye mbom onyuu efen ke mme idiok-nkpo esie. Jesus ama anyaa enye, onyuu ọ́nọ enye nsinsi uwem.

MME MBUME

- 1 Nte owo mmem-idem oro ama ofiok enye emi akanamde idem oson enye?
- 2 Nso ke emi ọworo “ndinam odu uwem?”
- 3 Nso ke Jesus etin abaa nnyin ndiyom ukpono?
- 4 Uwut-nkpo ifan ke ekeme ndikut ke Obufa Ediom nte Christ akanamde mme akpa mkpa eset?
- 5 Nte akananam Jesus ama esin ndikok mme ndiwam mmọ emi ekeide etiene Enye?